

MORAVSKÁ OBEC

Zpravodajský list Moravské národní obce

Vážení čtenáři Moravské obce, jedenácté číslo listu **Moravská obec**, dostáváte po kratší prázdninové odmlce. Není tedy pravdou, že jako důsledek budování internetových stránek MNO, bude omezeno vydávání **Moravské obce**. Naopak, ta se postupně stává neoddelitelnou součástí naší práce a i nadále budeme pokračovat ve snaze o zlepšování jejího obsahu. I z tohoto důvodu se obracíme na všechny naše čtenáře, nebojte se a pište své články, postřehy a názory. Pro jejich uveřejnění nejsou žádná "odborná" kritéria, vždyť i my jsme jen amatéři. Jistě nejen naše redakce, ale především stovky a možná již tisíce ostatních moravských čtenářů budou vděční za každou informaci a zajímavost ze života Moravy. V současné době se celá MNO soustřeďuje na přípravu Výročního pochodu Moravanů. Pevně věříme, že celá akce naváže na povedený loňský ročník a výrazně se zmultiplikuje počet účastníků. Aby přípravy nebyly tak jednoduché, byl majiteli před nedávnem ukraden buben, který nám vloni udával rytmus pochodu. Přestože máme připraveno náhradní řešení, budeme vděční za každou pomoc či informaci o možnosti zapůjčení vhodného nástroje.

Za Společnou radu ing. Jaroslav Krábek – předseda MNO (www.moravska-narodni-obec.ic.cz)

Z jednání Společné rady MNO:

Červen - SR projednala a schválila termín konání II. ročníku Výročního pochodu Moravanů na 6. 10. 2007 a přijala úkoly k jeho zabezpečení. Byly projednány výsledky kroků k získání stálého místa pro jednání SR a členů MNO a konstatována nutnost pokračovat v hledání. SR projednala a schválila přijetí nových členů.

Červenec - SR projednala a schválila postup v tvorbě a rozšiřování obsahu internetových stránek MNO. Bylo schváleno nové, stálé místo pro jednání SR a členů MNO v salonku Horácké restaurace, na Lukách 7 – Židenice. Bylo projednáno plnění úkolů v přípravě II. ročníku Výročního pochodu Moravanů.

Září - SR projednala další postup v rozšiřování obsahu internetových stránek MNO. Bylo projednáno a schváleno plnění úkolů v zabezpečení příprav II. ročníku Výročního pochodu Moravanů. Příští jednání SR se uskuteční 4. 10. 2007. Po jeho ukončení cca v 18.00. bude pokračovat veřejné jednání MNO v Horácké restauraci, na Lukách 7 – Židenice.

Z činnosti MNO:

II. ročník Výročního pochodu Moravanů

V sobotu 6. října 2007 se uskuteční II. ročník Výročního pochodu Moravanů, konaný při příležitosti uplynutí 1185 let od první písemně dochované zprávy o Moravanech.

Pochod se uskuteční v sobotu 6. října 2007 v Brně. Sraz účastníků pochodu bude v Denisových sadech u ulice Biskupské od 9.30 hod. do 10.00 hod. Trasa pochodu: Denisovy sady – Biskupská – Zelný trh – Radniční – Dominikánské nám. – Veselá – Česká – Joštova – Moravské nám. Ukončení akce je plánováno na cca 11.15 hod až 11.45 hod.

Společná rada Moravské národní obce

Postřehy, úvahy a zajímavosti:

Moravské vlajky zavlály na Velehradě

Po mnoha letech opět zavlály moravské vlajky na Velehradě. Tento svátek našich moravských patronů, sv. Cyrila a Metoděje se do kalendáře státních svátků dostal po listopadu 1989 vlastně díky Slovákům, kteří jsou, stejně jako Moravané, více nábožensky zaměřeni, než převážně ateistické Čechy. Význam svátku slovanských věrozvěstů, patronů Moravy a Evropy, je tak velký, že ho nemůže pominout ani česká vláda. Ostatně evropský význam obou věrozvěstů zdůraznil ve svém projevu i kardinál Tarcisio Bertone. I když ještě před 10lety se o Velehradu moc nemluvilo, v posledních letech se objevily billboardy na dálnici D1 a vše se odehrává ve vládní režii. Přitom návštěvnost se pohybuje a pohybovala každým rokem kolem 20. až 30. tisíc lidí bez ohledu na billboardy. To by samo o sobě mohlo být v pořádku, kdyby:

1. Morava měla zpátky svou samosprávu.
  2. Hlavním celebrantem by byl (po papežském nunciu kardinálu Bertone) arcibiskup moravský Mons. Jan Graubner a také tak vystupoval. (Český arcibiskup Mons. Vlk není nadřazeným arcibiskupem moravského a měl být prezentován jako host).
  3. Kdyby aspoň v jednom projevu padlo slovo Morava nebo moravský.
- To jen úvodem....

Za deštivého a chladného počasí jsme se sešli jen tři. Já, Honza a Tomáš. Měli jsme sraz na parkovišti u archeoskanzenu Modrá. Od Uherského Hradiště jezdily autobusy plné lidí. Počkali jsme asi půl hodiny a pak jsme se vydali s vlajkami na nádvoří před bazilikou. Tam už byly obrovské davy lidí. Prodírali jsme se dopředu a lidé nás ochotně pouštěli. Zastavili jsme se až u provazové zábrany, která oddělovala sedící od stojících. Během dvouhodinové mše se asi čtyřikrát změnilo počasí. Kluci s velkou vlajkou s orlicí zaujali pozici přímo proti tribuně a já jsem byl „na levém křídle“. Držel jsem v každé ruce jednu vlajku. Vál silný vítr a chvílemi jsem měl co dělat abych je udržel. Na druhé straně to ale mělo výhodu, že vlajky krásně vlály. Moc jsem toho nevnímal, ale všiml jsem si, že lidé kolem mě byli vybaveni zpěvníky nebo aspoň jednotlivými listy. Když přšelo, někdo nade mnou držel deštník, ani jsem se nemohl otočit abych mu poděkoval. Hlavním celebrantem byl papežský nuncius kardinál Tarcisio Bertone, koncebrovali arcibiskup olomoucký, metropolita moravský Jan Graubner a arcibiskup pražský, metropolita český Miloslav Vlk. Mši byla přítomna manželka prezidenta republiky, paní Livie Klausová, hejtman Jihomoravského kraje Stanislav Juránek a zástupci KDU-ČSL Cyril Svoboda a další. Po skončení mše se na mne obrátili dva pánové středních let s dotazem jaké to jsou vlajky. Když jsem jim řekl, že moravské, uznale pokývali hlavou. „Pane, celou dobu jsem sledoval, jak usilovně držíte ty vlajky, jaké jsou to vlajky?“ volal na mě muž zezadu. „Moravské“ odvětil jsem. Pak se se mnou dali do řeči ještě nějací lidé se zájmem o vlajky. Dal jsem jim svoji mailovou adresu. Pak jsem šel vyhledat kluky s velkou vlajkou. Nádvoří se pomalu vyprazdňovalo, ale lidé se u nás zastavovali. Jeden muž se zajímal o

cenu vlajek a triček a kde se dají koupit. „To půjde hodně na odbyť“, konstatoval. Dal jsem mu opět svůj mail. Jedna paní, když se dověděla, že máme moravské vlajky, nadšeně vykřikla: „Já vás budu volit!“ Jeden kněz se představil jako předseda Matice Velehradské. Dal nám propagační materiály a projevil zájem o spolupráci se stranou Moravané. Na dotaz jestli by nám mohl posvětit prapory, odpověděl, že k tomu je třeba určitý obřad, ale že by se to dalo domluvit. Při diskuzi přišla řeč i na moravskou hymnu. Bylo konstatováno, že ta původní „Moravo, Moravo“ není to „pravé ořechové.“ Je z ní použitelná jen první sloka. Autorem této písně je český obrozenec a padělatel rukopisů Václav Hanka. Jeden muž tvrdošijně trval na tom, že to musí být církevní píseň, kterou na Velehradě zpívalo 25 000 lidí: kancionál „Bože cos ráčil...“.

Jeho poslední sloka zní:

„ I když se pyšná nevěra kol vzmáhá,
a peklo se je koukol nových zmatků,
nebudem dbáti odvěkého vraha,
nedáme sobě bráti věčných statků.“

[: Věřte vždy věrní budou Moravané:

Dědictví otců zachovej nám, Pane ! :]“

Tato píseň se ovšem na Velehradě zpívala bez této poslední sloky.

Vrátili jsme se ke skanzenu a poseděli v místní hospůdce. Tam nás našli další Moravané z internetu Martin a jeho kamarád Zdenek z Prostějova, kteří mši nestihli. Je možné konstatovat, že ohlasy na naši vlajkovou přítomnost byly kladné, skoro nadšené. Je jen škoda, že moravské vlajky ignorovala Česká televize. Přestože nás kameramani při mši zabírali zblízka, v přímém přenosu jsme dle mých příbuzných nebyli vidět.

Zdenek Zbožínek

Velká Javořina

Pohraničnímu pohoří vypínajícímu se na východ nad Uherskohradišskem, Bílým Karpatům, dominuje sopečný masív Velké Javořiny, korunovaný televizní věží. Toto pohoří, naštěstí trochu stranou turistického zájmu, je oázou vzácné květeny (www.densiflora.cz) a tvoří přirozenou hranici mezi Moravou a Slovenskem. Kromě lesních zákoutí nabízí i zajímavé vápencové útvary, které se ovšem koncentrují na Slovenské straně kolem Vršatce, a které zřejmě daly pohoří jméno. Jde o pohoří, které od pradávna rozdělovalo země a státy, nikoliv však národy.

Tento vrchol je od časů národního obrození místem, které spojovalo a kde se setkávali Slováci a Moravané. Byli to především Slováci z Nitranska a Moravané z Dolňácka. (Proto bych tu nerad mluvil o Češích, dost daleko odtud do Čech) Nejznámější obrozeneckou postavou spjatou s Velkou Javořinou byl J.M.Hurban farář z Brezové pod Bradlom. V srpnu 1845 tu oslavili první číslo Slovenských národných novin pod názvem „Orol tatranský“. V revolučním roce 1848 tu skládali přísahu slovenští dobrovolníci.

Poutě na Velkou Javořinu byly čas od času zakázány, tradici dvakrát přerušila světová válka, ale vždy byly znovu obnoveny, naposledy 7. 6. 1990. Tehdy byl odhalen i památník česko-moravsko-slovenské vzájemnosti, čtyřboký sloup po třech stranách s českým lvem, slovenským křížem a moravskou orlicí.

Slavnosti bývají poslední červencovou nedělí, je zde několik pódíí, hraje se tu z větší části folklór, ale i třeba country,.. Rovněž je tu spousta stánků s rukodělnými výrobky. Bližší informace si může zájemce najít na www.velkajavorina.com

Antonín Růžička

Vinařství na Moravě

V kronice Václava Hájka z Libočan se mluví o zvláštním daru českému knížeti Bořivojovi a to o sudu vína z Moravy. To je ale poněkud v rozporu se zaběhnutou představou „vinofikace“ českých zemí císařem a králem Karlem IV. známou většinou z nás ze školy i z Nerudových veršů: „vezu révu z Burgund sem...“

Kronika Václava Hájka z Libočan patří dle mínění odborníků mezi méně spolehlivé zdroje informací pro historiky, takže by šlo jen o mystifikaci? Jaká je historie vinařství na Moravě ?

Při výstavbě přehradní soustavy pod Pálavou archeologové našli římský vinařský nůž - doklad, že tu kdysi za časů říše byla předsunutá posádka a i vinice. O tomto faktu informuje turista i tabule ve Věstonicích. Druhý doklad jsem v turistických materiálech na Hustopečsku. Staré záznamy zmiňují „horenské právo“ pro vinařství shodné s právem užívaným v Rakousku a konkrétní obchody s vinicemi v polovině 13. století tj. cca 100 let před „vinou misí Otce vlasti“.

Tentokrát musíme dát Václavu Hájkovi z Libočan za pravdu, ten sud vína z Moravy na dvoře prvního historicky doloženého českého knížete, děda svatého Václava, křtěného sv. Metodějem jakožto vazala Velkomoravské říše je celkem dobře uvěřitelný a pravděpodobný. Mise Karla IV. se týkala asi pouze Mělnicka, Morava byla „vinofikována“ podstatně dříve.

Antonín Růžička

O Moravě na netu:

Diskusní příspěvek 28.07.2007 Vandalsprostejov

A jak jsi mám potom vysvětlit tvoje výroky, že nejsme dva národy nebo přirovnávání Moravanů k Chodům? To jsou myslím dost konkrétní případy kdy Čech ignoruje Moravu, tedy přesněji, že Čech má v pohledu na Moravu co napravovat. Ale to není všechno, můžu dále pokračovat, že prý my Moravané jsme zahleděni do sebe, a to i přesto, že průměrný Pražák dělí republiku na Prahu a pak už jen venkov. Nebo třeba když Moravák řekne, že je národností Moravák a ještě se třeba vysloví, že je pro samosprávu Moravy hned je strašně nacionální. Ale když někdo řekne, že je národností Čech a je dokonce pro nezávislost Česka je vše v pořádku a pokládáte to za samozřejmé a přirozené.

Já bych chtěl vidět vás Čechy na našem místě, když by Maďaři Velkou Moravu nevyvrátili a Čechy by dodnes byly provincií Moravy, společný spisovný jazyk by se nazýval moravský a Čechům by se tvrdilo, že nemají nárok na samosprávu a vše důležité se musí rozhodovat centrálně na Moravě na Velehradu, protože tam je přeci hlavní město.

Moravská historie:

Odkryli stopy doby kamenné

V areálu rozestavěného kampusu Masarykovy univerzity v Brně-Bohunicích objevili archeologové pozůstatky osady prvních zemědělců z mladší doby kamenné, tedy z období přibližně 5000 let před našim letopočtem. Osada byla obehnaná příkopem i dřevěnou palisádou, což bylo na Moravě nezvyklé. Patřila proto k významným regionálním centrům.

První výzkum začal v Bohunicích již před 30 lety. Archeologové tam objevili pozůstatky osady. Areál má oválný až kruhovitý tvar o průměru asi 300 metrů. Koncem 80. let se našly pozůstatky valu širokého tři a hlubokého jeden metr. Nyní se ukázalo, že ještě za ním byly vztyčeny mohutné dřevěné palisády. Po kůlech zbyly jasně patrné jamky. Osadu tvořily dlouhé dřevěné domy, ve kterých žili první zemědělci schopní zpracovávat kámen. Archeologové předpokládají, že si jej vozili z údolí nedaleké říčky Bobravy. V osadě byly nalezeny polotovary kamenných seker a nožů. Je možné, že její obyvatelé s tímto zbožím i obchodovali. (red.)

Nadšenec nalezl u Drválovic pozůstatky slovanské dílny

Milovník historie Jaroslava Kučírka v Drválovicích nedaleko Boskovic se v letošním roce dočkal významného úspěchu. Nalezl pozůstatky slovanské hutnické dílny z přelomu 9. a 10. století. Cenné artefakty našel ve výkopech inženýrských sítí pro nově vznikající rodinné domky v místě někdejšího Kambova pole. Při následném záchranném výzkumu byla nalezena nejen pec na zpracování železné rudy, ale i kusy železa, strusky a keramiky. Hutnictví se v dobách Velké Moravy rozvíjelo na sever od Brna. Objev dokládá, že zpracováním železné rudy se zabývali staří Moravané nejen v nedalekém Moravském krasu, ale také v okolí Boskovic, které tvoří západní část oblasti Malá Haná. Část nálezů by měla být v budoucnu vystavena v Muzeu Boskovicka. (red.)

Morava může mít další památku UNESCO.

Ministerstvo kultury ČR podá v září oficiální žádost o zápis slovanského hradiště v jihomoravských Mikulčicích na seznam UNESCO. Spolu s Mikulčicemi kandiduje do UNESCO i kostel svaté Margity Antiochijské, který leží na opačné straně řeky Moravy v Kopčanech na Slovensku. Svatá Margita je jediný dochovaný kostel z dob Velké Moravy. Podle pracovníka brněnského Archeologického ústavu Akademie věd Lumíra Poláčka, se slovanské hradiště v Mikulčicích svým významem vyrovná Pražskému hradu.

Před nedávnem byla, pod vedením přední slovenské odbornice Jany Gregorové, zpracována urbanistická studie, která stanovuje, jak v Mikulčicích postupovat, aby se areál co nejvíce přiblížil původní podobě z dob Velké Moravy. Měl by zde být vybudován archeologický park, který by propojoval moravské Mikulčice se slovenskými Kopčany. Mimo jiné se v něm počítá se stavbou lávky přes Moravu, a to ve stejných místech, kde most stál už v 9. století. Dle doporučení studie by se měla přestěhovat strana z mikulčického areálu i budova návštěvnického centra a to do oblasti takzvaného bývalého ovčína.

V současnosti je připravována rekonstrukce muzejní expozice pavilonu takzvaného kostela II za asi čtyři miliony korun. Se zahájením prací se počítá ještě v tomto roce. Všechny plánované práce mají být uskutečny tak, aby nebyl areál poškozen a vše proběhlo v souladu s podmínkami, které jsou nezbytné pro zápis na seznam kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Dalším krokem by měla být rekonstrukce a modernizace budovy návštěvnického centra jejíž současný stav je nevyhovující. Počítá se například se zateplením budovy, s novými toaletami, občerstvením, konferenčním sálem nebo čistíčkou odpadních vod, aby se už nemusel používat septik. Budova by se zvýšila o 1,5 metru a rozšířila o zhruba 90 metrů čtverečních. Rekonstrukce by měla začít na podzim 2008 a stát má přibližně 25 milionů korun. Tyto plány se však nelíbí archeologům, kteří požadují dodržení původní studie, která předpokládá vymístění návštěvnického centra. Za nepřijatelné považují, že se má centrum ještě rozšířit. Dle krajského úřadu však bylo vzhledem k tomu, že prostor bývalého ovčína je záplavové území, přemístění centra prozatím odsunuto. Právo rozhodnout má pouze Národní památkový ústav v Praze, dle kterého výsledná podoba budovy bude korigována tak, aby se stavba přirozeně začlenila do okolní krajiny a rekonstruovaný památník se nestal novou dominantou.

Je bohužel smutnou realitou, že o osudech nejcennější památky Velké Moravy tak pravděpodobně nebudou rozhodovat Moravané, ale čeští úředníci z Prahy. (red.)

Muzeum v Mikulčicích.

Tady stál za Velké Moravy kostel.

Kostel svaté Margity v Kopčanech

Po napsání tohoto článku přišla tragická zpráva. 24.9.2007 došlo k požáru budovy depozitáře v Mikulčicích, při kterém lehla popelem padesátiletá práce moravských archeologů a byly ztraceny, kromě lidského života i nenahraditelné památky z doby Velké Moravy. Je smutnou skutečností, že na této ztrátě má svůj velký podíl zcela nedostatečné finanční zabezpečení péče o tyto významné památky. Je proto na čase, aby se moravské památky dočkaly řádné péče a financování od vlastních moravských institucí a nemusely čekat na libovůli pražských úředníků. (red.)

Investice a nová výstavba v moravských městech:

Nové stavby pro vědu a výzkum na Moravě

Jestliže devadesátá léta byla typická výstavbou montážních a výrobních hal, vývoj posledních let ukazuje, že i investice do vědy, výzkumu a špičkových technologií nacházejí na Moravě místo a vznikají zajímavé stavby. Jako příklad nové univerzitní výstavby jsme vybrali dvě realizace z Brna. Příkladem inovačního centra je velmi zdařilá rekonstrukce ve Zlíně a na závěr ukázka velmi významné investice IBM v Brně.

Pavilon Hygieny VFU v Brně – Koncem roku 2006 dokončený pavilon hygieny leží v jihozápadním rohu areálu Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně-Králově Poli. Budovu navrhla brněnská [architektonická kancelář Burian - Křivinka](#). Cílem výstavby bylo vybudovat moderní studijní a vědecko-výzkumné pracoviště, které bude poskytovat kvalitní pedagogické i výzkumné zázemí. Budova má tři nadzemní podlaží. V místě technického zázemí budovy jsou navrženy čtyři nadzemní podlaží, a to vložením technického mezipatra mezi 1. a 2. NP. Jedná se o dispoziční i konstrukční trojtrakt. Nosnou konstrukcí pavilonu tvoří betonový skelet. Stavba je zastřešena plochou střechou prolomenou světlíky nad schodišti. Do polykarbonátových fasád jsou nepravidelně vloženy prosklené stěny a okna s modrými a zelenými průsvitnými skly.

Fakulta informačních technologií VUT - Pavilon ústavů. Podmínkou rozvoje fakulty informačních technologií VUT, která využívá areál Kartuziánského kláštera v Brně - Králově Poli, založeného ve druhé polovině 14. století, bylo realizovat nový provozní koncept fakulty. Ten je navržen tak, aby jednotlivé části fakulty pokud možno rovnoměrně využívaly nové i stávající objekty. Proto jsou ústavy, seminární a výukové místnosti situovány v obou částech, v historickém areálu je dále děkanát, knihovna a novostavba poslucháren, v nových objektech pak především počítačové laboratoře a podzemní garáže. Vzájemné propojení obou částí je realizováno nadzemní lávkou v úrovni 2. nadzemního podlaží. V této úrovni je celý areál bezbariérově propojen.

V nedávno dokončeném pavilonu ústavů, navrženém brněnskou [architektonickou kancelář Burian - Křivinka](#), jsou umístěny učebny a pracovny pedagogů. Třípodlažní stavba vymezuje areál bývalého klášterního velkostatku vůči rušné městské komunikaci. Především z tohoto důvodu je uliční průčelí této stavby řešeno jako vícevrstvá protihluková fasáda. Specializované výukové počítačové laboratoře jsou soustředěny do laboratorního komplexu, tvořeném třemi dvoupodlažními pavilony se zelenými atrií, která jsou vzájemně propojena vnitřním komunikačním systémem. Hlavní průčelí pavilonu ústavu je komponováno v několika vrstvách jejíž součástí je rovinné transparentní prosklení protihlukové stěny a její dynamické členění, které je však materiálově potlačeno.

Podnikatelské inovační centrum Zlín - Bývalá výrobní budova č. 23 , která po rekonstrukci dokončené v loňském roce slouží jako Podnikatelské inovační centrum Zlín, je součástí východní části bývalého Baťovského výrobního areálu. Jedná se o ojedinělý soubor budov na jejichž platformě vyrostlo ve 30. a 40. letech 20. století celé město. Autory návrhu rekonstrukce jsou místní [Pavel Mudřík](#) a [Pavel Míček](#). Požadavkem zadání bylo přetvořit typický Baťovský výrobní skeletový objekt (3x13 polí 6,15x6,60 m, 4np.) na kancelářskou budovu s maximálním množstvím flexibilních kancelářských ploch a odpovídajícím zázemím. Velmi důležitou roli hrála otázka proporcí budovy jako celku vůči urbanistickému kontextu celého areálu. Mimo čtvrtého patra, kde byl ze statických důvodů odstraněn celý obvodový plášť, původní parapetní vyzdívký z 30.let spolu s repasovanými okny z 60.let minulého století byly ponechány. Součástí budovy je také vnější výtahová věž z 60.let 20. století. Její krásná vertikální proporce je zakončena bývalou strojnou výtahu, dnes vyhlídkou na celý areál. Objekt tak nyní charakterizuje původní industriální syrovost a zároveň konstrukční křehkost s odkazem na historicky klíčové období výstavby Zlína.

IBM Global Services Delivery – V roce 2006 dokončený administrativní komplexem pro zhruba 1300 zaměstnanců nadnárodní společnosti IBM. Komplex je umístěn v zóně A, brněnského Technologického parku budovaného dle urbanistického konceptu architekta Petera Foggo v Brně - Králově Poli. Budovy pro IBM navrhla brněnská kancelář K4 Architects & Engineers, která v Technologickém parku Brno již pracovala na komplexech pro FEI Czech Republic a Symbol Technologies. V projektu pro IBM se na rozdíl od svých předchůdců objevují určitá specifika, náročnost na některá technická a architektonická řešení a uplatnění několika moderních uměleckých objektů z okruhu pedagogů z Fakulty výtvarných umění VUT.

